

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Upravištvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako še ne uvažujejo pisma brez podpisov.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravištvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četverestopne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Uravnava Vipave.

Uravnava Vipave se je uže mnogo pisalo in govorilo. Posebno na shodih pred volitvami so hudo zabavljali o dosedanjih poslancih in o dež. odboru taki ljudje, ki nimajo pojma o težkočah, katere povzročuje tako podjetje. —

„Gorica“ je uže meseca marca l. 1906 naglašala, da je treba v prvi vrsti skrbeti za splošni načrt o regulaciji Vipave in za tozadevni stroškovnik. Toda tudi do takih načrtov, ki stanejo tisočake, ni tako lahko priti, kakor bi si kdo mislil. Vsak inženir ni za tako delo, marveč le oni, ki se je s tem pečal in ima na tem polju posebno znanje in posebne skušnje.

V Primorju sploh nimamo takih inženirjev razen vladnih pri ekspozituri v Gradišču. Vsekako se je bilo treba torej obrniti na vlado, ako se je hotelo doseči take načrte.

Deželni odbor, ki uvideva nujno potrebo vsaj delne uravnave Vipave, se je tudi obrnil po inicijativi odbornika l. Berbuča na c. kr. vlado s prošnjo, da bi ona dala svojim tozadevnim organom nalog za izvršitev splošnih in podrobnih načrtov v svrhu uravnave Vipave in vseh njenih pritokov.

Po dolgem času je došel odgovor od notrajnega ministerstva, da bi ono dalo izvesti zahtevane načrte proti odškodnini 6000 K, toda le za reko Vipavo, dočim bi moral izdelati načrte za regulacijo pritokov, ki se vštevajo med hudournike, c. kr. gozdno-tehnični odsek za regulacijo hudournikov v Beljaku.

Ker ni imel dež. odbor zahtevane vsote na razpolago, obrnil se je vnovič do notrajnega ministerstva, naj bi ono dalo izdelati te načrte brezplačno. Ob enem obrnil se je tudi na c. kr. poljedelsko ministerstvo glede načrtov za pritoke-hudournike.

Po dolgem pogajanju med obema ministerstvoma dalo je c. kr. poljedelsko ministerstvo, potem ko so posegli vmes tudi naši državni poslanci in deželni odbor osebno, tehnični sekciji v

Beljaku nalog, naj načrte izdela. Gozdni komisar in inženir A. Scala je imel to nalogo, katero je pred kratkim dovršil.

Sedaj imamo splošne načrte in stroškovnik za to podjetje, in s tem je dan predpogoj, da pridemo do istinite uravnave navedenih voda.

Načrt objema najprej uravnava reke Vipave, potem Lijaka in naposled Branice. Načrt o uravnavi Vipave od Ustij do Soče je razdeljen v tri oddelke, prvi sega od km 2 do 6,5, to je od Peči do Bilj, drugi od km 8 do 17 ali od Bilj do Batuj in tretji od Batuj dalje od km 21 do 31.

Iz tehničnega poročila posnamemo za sedaj le eden odstavek, iz katerega je razvidno, kako sodi o vipavski dolini inženir Scala, kar bode čitatelje, posebno Vipavce, zanimalo.

„Vipavska dolina“ — piše Scala — „šteje med najrodovitnejše in lepše doline južnih kronovin, in je znana radi svojih izrednih pridelkov povrtin, sadja in vina, ki se izvažajo; zato pa je ta dolina za pokneženo grofovino goriško-gradiško v poljedelskem oziru velike važnosti“.

Iz stroškonika je razvidno, da bi stala uravnava prvega oddelka Vipave okroglih 758.000 K, drugega pa 743.000 K in tretjega 282.000 K. Skupaj bi znašali torej stroški za uravnava Vipave 1.783.000 K.

Za uravnava Lijaka so proračunjeni stroški na 365.000, in za uravnava Branice pa na 201.000 K.

Vsi stroški za uravnava navedenih voda in njihovih pritokov bi znašali po tem načrtu okroglih 2.350.000 K.

V pondeljek in torek si je ogledala tehnična komisija, pri kateri je bil tudi zastopnik poljedelskega ministerstva, vso situacijo na licu mesta ter primerjala in ocenjevala načrte. Kaj je na to stran sklenila, nam ni znano; toliko le vemo, da se ne bode Vipava tako radikalno regulirala, kakor kaže ta prvi splošni načrt. Vendar pa bodo znašali stroški približno 1.500.000 K. V mejah tega načrta je pa mogoče sedaj takoj izvesti posamezna obrambena dela, kjer dela voda največjo škodo. Name-

rava se začeti v Renčah, kjer je most v nevarnosti, v Dornbergu, kjer razjeda reka najrodovitnejši svet, in v Selu in Kasovljah iz istih razlogov.

Po triletnem prizadevanju poslanca Berbuča in deželnega odbora kakor tudi naših državnih poslancev smo prišli vendar do teh načrtov in stroškovnika, to je, dovršen je predpogoj za financiranje in izvršitev dela. Stalno je, da bode treba še več časa za to izvršitev.

Dopisi.

Iz Dornberga. — Preteklo nedeljo 20. t. m. je imelo naše izobraževalno društvo izvanredni občni zbor, da se pravila premene v tem zmyslu, da se ustanovi telovadni odsek. Pri tej priliki se je na novo vpisalo v društvo 27 mladeničev, kateri bodo vsi telovadili. Kakor hitro bodo pravila potrjena, ki so se že namestništvu predložila, začne telovadni odsek delovati. Vseh mladenčev je za telovadbo dozdej prijavljenih 38, a njih število bo še poraslo. Na praznik sv. Petra in Pavla 29. t. m. bo pa imelo naše društvo ob 3½ popoldan predavanje v občinski dvorani. Predaval bo g. dr. Peter Šorli. Predmet podučnega predavanja bo o potresu in pravih potresnih vzrokih. K predavanju so vljudno vabljene vsi člani in članice društva.

S Kobariškega. — Pretekli teden se je mudil v naših hribih korni poveljnik Ekscelecna Potiorek. Nadzoroval je vojaštvo, ki je imelo pri tej priliki obmejne vaje ter si ogledal razne ceste, katere delajo vojaki — pionirji. — V sredo t. j. 16. t. m. zjutraj je šel iz Tolmina v spremstvu višjih častnikov skozi Volče čez Kuk ob meji v Livek, kjer je bil slovesno sprejet. Vas je bila v zastavah, topiči so pokali. Pozdravili so ga g. kurat in občinski zastop, ki mu je izrazil želje občinstva glede ceste, katero delajo vojaki od Livka čez Šturme do meje. Z Livka se je nato s svojim spremstvom odpeljal z avtomobilom po strmi cesti v Kobarid, ki je bil ves v zastavah. Tu so ga med pokanjem topičev pozdravili g. dekan in občinski

zastop. Naslednjega dne se je odpeljal v Kot, kjer je bil povsod slovesno sprejet. Iz Breginja je potem v petek zjutraj odrinil čez visoki Stol na Bovško. Ekscelecna je s svojo prijaznostjo in ljubeznjivostjo pri sprejemih povsod napravil na ljudstvo jako dober utis.

Komenski okraj. — V torek dne 22. t. m. je bila v Komnu volitev v cestni odbor za komenski okraj. Do izvolitve ni prišlo. Tudi do ožje volitve ne, ker so bili giasovi razcepljeni. Bilo je namreč skoro toliko kandidatov, kolikor volilcev. — Čudno je — ako ne predrzno, da se sili v komenski cestni odbor tudi tak človek, ali pravzaprav dva, ki sta deležna v znani kraški trtni aferi. Celo prejšnji predsednik, Štrekelj, je med kandidati!!

Gospodje župani in podžupani, izvolite pri prihodnji volitvi take odbornike v cestni odbor, na katere se lahko zanesete in ne takih, ki se silijo v odbor le zato, ker je bajè odborova blagajna dobro naložena — „korito“!

Politični pregled.

Parlamentarni položaj.

Včeraj je zbornica končala razpravo o državnem proračunu, katerega je sprejela tudi v zadnjem čitanju. Do 30. t. m. t. j. do prih. srede zbornica ne bode več zborovala. Kaj se potem zgodi, ni še prav gotovo, kajti „Slovanska Jednota“ stoji do danes še vedno na stališču, da v tem zasedanju se nima več razpravljati o kakih zakonskih načrtih, a najmanj pa o trgovskih pooblastilnih zakonih, katere vlada potrebuje. V sredo pride najprej na vrsto nujni predlog čeških poslancev glede ustanavljanja šol za narodne manjšine. Ako bi hotela vlada priti na dnevni red s kakim zakonskim načrtom, ki bi bil nji všeč, pa bi ne bil po volji „Slovanski Jednoti“, sledili bi omenjenemu nujnemu predlogu še drugi tako, da bi bila vlada primorana odgoditi zasedanje, ako ne pride med njo in „Slovansko Jednoto“ do kakega sporazuma.

Velikonočne razglednice.

(Študija.)

(Konec.)

Piruh je znamenje našega prihodnjega vstajenja. Jajce se pravzaprav dvakrat rodi. Prvič iz kokoši, kedar je kokoš znesla, drugič kedar se iz njega pišče izvali.

Tako tudi človek se v prvo rodi iz matere in se v drugič skozi smrt prerodi za večnost.

Iz jajca se ne izvali po zemlji lazeča žival, no ptice, ki letajo, niso neobhodno navezane na zemljo, ki se lahko uganejo sovražniku. Taki bodo ljudje po svojem vstajenju. Vse kar je na zemlji, ne bo jih mikalo, le k nebeškemu veselju se bodo povzdigovali. Tako ima piruh res pomen, veličasten pomen prihodnjega vstajenja.

IV.

Na velikonočnih razglednicah vidimo tudi živali: petelina; kokoš, zajca. — O petelinu ni veliko govoriti. Mala piščeta tu in tam nadzoruje, je vodi, je varuje. Pomen je tak, kakor pri piruhih.

Kaj pa zajec? To, to je zagonetka. Kaj ima zajec z Velikonočjo opraviti? Tu nam je poseči zopet v starodavne poganske čase. V „Alte u. neue Welt“ 1906 p. 443 čitamo o velikonočnem zajcu, ki — poosebljen — sam pripoveduje sledeče:

Ime mi je: Velikonočni zajček — toda že sto in sto let živim. Ko so bili stari Germani še pogani, sem bil v službi germanske boginje: Ostara, ki je bila boginja izhajajoče jutranje zarje (Od te boginje prihaja nemška beseda: Ostern = Velika noč.) Ko je ta boginja se vpenjala čez gaje in livade, so šle za njo lastavice, štoklje, srne, jeleni in zajci. Mi zajci smo boginji izborni služili s svojimi brzimi nogami in zato smo bili radi hitrosti Germanom sveta žival, in našega mesa ni smel nikdo jesti. O takrat je bila za nas zajce zlata doba! Na praznik boginje Ostare sem moral nositi piruhe (pisanke) človeškim otrokom. Rudeča so bila Donarju posvečena, rumena pa boginji Freya. Kajti že poganom je bilo jajce simbol vedno vračajoče se pomladne rodovitnosti. Toda vsa poganska božanstva so

se morala umakniti krščanskemu pravemu Bogu. Prišli so v deželo resni možje (misijonarji?). Zapela je sekira in Donarju posvečeni hrasti so popadali in namesto njih so možje vsadili — križ. Tudi sveti gaji so napravili prostor cerkvam in samostanom. Božanstva: Donar, Freya in Ostara so izginila v morje pozabljenosti. Samo jaz zajec boginje Ostare sem ostal in pokristijanjeni Germani so me nazivali: Velikonočni zajec. Ker niso več poganska božanstva darovala otrokom piruha, sem jaz prevzel ta posel: Na Veliko noč zjutraj pokladam piruhe v senena gnjezda, katera otroci spletó v pušpanovem grmu na vrtu. (Podobno Slovencem — otrokom, — ki na sv. Nikolaja dan izpostavijo prazen čevljev na okno, da jim sv. Nikolaj prinese darove.) Kako se veseló otroci, ko na Veliko noč zjutraj najdejo pisana jaca v gnjezdu! Tako sam zajček pripoveduje. Na Tirolskem in po drugih nemških pokrajinah še dandanes nastavijo otroci bogatih družin senena gnjezda na vrtu v pušpanovem grmu; — na Veliko noč najdejo lepa jajca — piruhe, katerih sevó ni prinesel zajec, marveč skrbna

mati ali dekla, da napravi otrokom posebno veselje.

Dostavek. V starem času so govorniki v cerkvi in v šoli temeljito razlagali simbole praznikov. O Veliki noči so v cerkvenem govoru delili piruhe med poslušalce, seveda le v besedi. Govorniki: Taber in Lohner imajo cele govore osnovane posebno iz simboličnega pomena velikonočnega piruha. Nekje piše Lohner, da se piruh lahko primerja Kristusu in pravi:

Lupina piruhova pomeni umrljivo, čisto in deviško Telo Kristusovo. Beljak (albamen) pomeni prečisto Kristusovo dušo. Rudeči piruh pomeni Kristusovo grenko trpljenje. „Zakaj je pa rudeča tvoja suknja in tvoje oblačilo kakor njih, ki tlačijo v tlačilnici? (Jz. 63.)“ Kakor pa mora koklja jajce ugreti, — ali pa umetna gorkota posebno (kakor pri starih Egipčanih), da se stre lupina in pišče izleze, tako je morala velika ljubezen Jezusa napotiti, da je strašno trpljenje Mu strlo telo in da je Njegova duša poveličana se dvignila proti nebesom. (Primeri Lohner: Bibliotheca concimat. za Vel. noč.) Jos. Gilanc